

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 23 marca 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.4.2023.HS

Pani
Anna Goryczka
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
we Wleniu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 18-20 stycznia 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej we Wleniu, mieszczącym się przy ul. T. Kościuszki 26, 59-610 Wleń z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 18 stycznia 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2023 r.

Jednostką kieruje Pani Anna Goryczka, która od 1 lutego 2019 r. zajmuje stanowisko Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wleniu.

Pani Anna Goryczka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 27 lutego 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wleniu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 15 i 16a ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem (pkt 9),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych (1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina nie posiada na swoim terenie domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). W okresie objętym kontrolą M-GOPS we Wleniu nie skierował mieszkańców z terenu gminy do Domów Pomocy Społecznej i ośrodków wsparcia z uwagi na brak wniosków. Ponadto Gmina nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą brak było wniosków o świadczenie. Zadanie dotyczące opracowania i realizowania projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a) nie było realizowane z uwagi na brak chętnych.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że w okresie objętym kontrolą nikt nie ubiegał się o skierowanie do ŚDS.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wleniu koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Wleń zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, osobom zgłaszającym się udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa oraz pomocy w sporządzaniu pozwów do Sądu.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Jednak, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, pracownicy socjalni udostępniali klientom druki i pomagali w ich wypełnianiu.

Kierownik M-GOPS we Wleniu składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wleniu realizuje wypłatę świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.).

Kierownik M-GOPS we Wleniu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy tj. posiada, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wys. 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali pracownicy socjalni zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy w M-GOPS, realizujący pracę socjalną w środowisku lub przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka. Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych.

W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Wleń zamieszkały na dzień kontroli przez 3 983 mieszkańców, w tym 36 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej we Wleniu, na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wleniu spełniony

jest wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców oraz liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Decyzja administracyjna nr 73/22 z dnia 11.02.2022 r. wydana w sprawie nr 2 (D.W.) została odebrana przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszej decyzji widniał tylko podpis Strony.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następane ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W skontrolowanej sprawie wywiad środowiskowy dotyczący ustalenia sytuacji rodziny poszkodowanej w wyniku zdarzenia losowego został przeprowadzony na części I rodzinnego wywiadu środowiskowego, a nie na części VII obowiązującego kwestionariusza wywiadu dotyczącego osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji

kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej albo zdarzenia losowego.

Powyższe jest niezgodne z § 4 ust. 3 rozporządzenia z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893) zgodnie, z którym wzór kwestionariusza wywiadu określa załącznik nr 1 do rozporządzenia. Zgodnie z załącznikiem w przypadku ustalania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób lub rodzin, poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej albo zdarzenia losowego, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad wypełnia część VII kwestionariusza wywiadu.

W sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Decyzja administracyjna Nr 180a/22 z dnia 21.07.2022 r. wydana w sprawie nr 2 (R.M.), decyzje administracyjne Nr 86/22 z dnia 24.02.2022 r. oraz Nr 152/22 z dnia 30.05.2022 r., wydane w sprawie nr 3 (J.P.), zostały odebrane przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszych decyzjach widnieje tylko podpis Strony, natomiast decyzja Nr 241/22 z dnia 3.10.2022 r. wydana w sprawie nr 2 (R.M.) nie została doręczona Stronie.

Analogicznie, jak w sprawie dotyczącej zasiłku celowego właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

2. W sprawie nr 2 (R.M.) złożony przez Stronę wniosek o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym z datą 3.10.2022 r. nie został opieczetowany datą wpływu do Ośrodka.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane wnioski o przyznanie pomocy należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia, od kiedy przysługuje pomoc.

W sprawach dotyczących dożywiania dzieci stwierdzono następująca nieprawidłowość:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w podstawach prawnych decyzji przyznających obywatelom Polski pomoc w formie świadczenia rzeczowego oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności przywoływano art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy dotyczący przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która winna powoływać wszystkie faktyczne przepisy, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisy prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W decyzji administracyjnej Nr 171/22 z dnia 28.06.2022 r. wydanej w sprawie nr 3 (K.N.) – w jej rozstrzygnięciu – w pkt 3 błędnie ustalono okres przysługiwania prawa do zasiłku stałego. Przyznano prawo do świadczenia m.in. na podstawie art. 15 h ust 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid -19 innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych do bezterminowo, w sytuacji gdy przywołany przepis prawa wskazuje, że wydane orzeczenie zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.). (...) orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność: upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu

epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

2. W rozstrzygnięciu decyzji Nr 34/22 z dnia 17.01.2022 r. wydanej w sprawie nr 5 P.Ch., w związku ze zmianą od dnia 1.01.2022 r. kryteriów dochodowych orzeczono o przyznaniu zasiłku stałego od 1.01.2022 r. do 30.11.2022 r. w kwocie 719,00 zł miesięcznie w sytuacji, gdy Strona posiadała już uprawnienie do zasiłku stałego w przywołanym okresie w wysokości 645,00 zł przyznane decyzją 363/20 z dnia 14.12.2020 r. Ośrodek przyznał ponownie świadczenie w wysokości miesięcznej 719,00 zł zamiast dokonać zmiany wysokości świadczenia już przyznanego z kwoty 645,00 zł na kwotę 719,00 zł.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

3. W ww. sprawie w rozstrzygnięciu decyzji Nr 281/22 z dnia 7.12.2022 r. przyznano Panu P.Ch. zasiłek stały od 1.12.2022 r. do bezterminowo zamiast do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej jak do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Analogicznie jak w opisanej w pkt 1 nieprawidłowości, zgodnie z art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.). (...) orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji

zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność: upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W skontrolowanej sprawie w podstawie prawnej wydawanych decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie wskazywano szczegółowych zapisów rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych odpowiadających rodzajowi przyznanych i świadczonych usług.

Analogicznie jak w sprawach przyznawania pomocy w formie dożywiania dzieci, zgodnie z art. 107 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania. Zatem podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być wskazana precyzyjnie z uwzględnieniem powszechnie obowiązujących przepisów, zarówno prawa materialnego, jak i procesowego, które były podstawą rozstrzygnięcia w danej sprawie.

2. W skontrolowanej sprawie odbiór decyzji Nr 85/22 z dnia 11.02.2022 r. został pokwitowany bez wskazania daty jej odbioru.

Analogicznie, jak w sprawie dotyczącej zasiłku celowego oraz potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

W sprawach dotyczących realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w podstawach prawnych decyzji przyznających obywatelom Polski pomoc w formie świadczenia rzeczowego oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności przywoływano art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy dotyczący przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących dożywiania dzieci i przyznawania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która winna powoływać wszystkie faktyczne przepisy, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisy prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

2. W rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej Nr 222/22 z dnia 8.09.2022 r. oraz Nr 71/22 z dnia 8.02.2022 r. wydanej w sprawie Nr 1 (D.F.) wskazano, że przyznaje się świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 400 zł jednorazowo od dnia 1 września 2022 r. (w pierwszej z przywołanych decyzji) oraz w kwocie 200 zł od dnia 1 lutego 2022 r. (w drugiej z przywołanych decyzji), w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej Nr 316/22 z dnia 19.12.2022 r. oraz Nr 167/22 z dnia 20.06.2022 r. wydanej w sprawie nr 2 (M.M.) wskazano, że przyznaje się świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych o wartości 200,00 zł jednorazowo od dnia 1 grudnia 2022 r. (w pierwszej z przywołanych decyzji) oraz świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 500,00 zł jednorazowo od dnia 1 czerwca 2022 r. (w drugiej z przywołanych decyzji), a także w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej Nr 325/22 z dnia 20.12.2022 r. oraz Nr 192/22 z dnia 8.08.2022 r. wydanej w sprawie nr 4 (L.U.) wskazano, że przyznaje się świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 400 zł jednorazowo od dnia 1 grudnia 2022 r. (w pierwszej z przywołanych decyzji) oraz w wysokości 400 zł jednorazowo od dnia 1 sierpnia 2022 r. (w drugiej z przywołanych decyzji), natomiast w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej Nr 119/22 z dnia 12.04.2022 r. oraz Nr 258/22 z dnia 28.10.2022 r. wydanej w sprawie nr (K.N.) wskazano, że przyznaje się świadczenie rzeczowe w postaci produktów

żywnościowych o wartości 200 zł jednorazowo od dnia 8.04.2022 r. (w pierwszej z przywołanych decyzji) oraz świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 400 zł jednorazowo od dnia 1 października 2022 r. (w drugiej z przywołanych decyzji). Przywołany zapis jest niejednoznaczny, budzi wątpliwości i daje możliwość różnej interpretacji. Nie wynika z niego wprost do kiedy/na jaki okres przyznano pomoc w powyższym zakresie.

Analogicznie, jak w sprawie zasiłku stałego artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

3. Decyzja administracyjna Nr 316/22 z dnia 19.12.2022 r. wydana w sprawie nr 2 (M.M.) została odebrana przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszej decyzji widnieje tylko podpis Strony.

Analogicznie, jak w sprawie dotyczącej zasiłku celowego, potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz przyznawania pomocy w formie specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

4. W sprawie Nr 2 (M.M.) złożony przez Stronę wniosek wypisany z dniem 15.06.2022 r. o udzielenie pomocy nie został opatrzony datą wpływu do Ośrodka. Na niniejszym dokumencie widnieje stempel, ale nie został on wypełniony w miejscu „wpłynęło dnia”, a w sprawie nr 4 (L.U.) złożony przez Stronę wniosek o udzielenie pomocy wypisany z dniem 5.09.2022 r. nie został opieczętowny stemplem datą wpływu do Ośrodka.

Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., analogicznie jak w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane wnioski o przyznanie pomocy należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia, od kiedy przysługuje pomoc.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Błędny sposób doręczenia decyzji administracyjnych wydanych w sprawach dotyczących zasiłku celowego, potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej i dożywiania osób dorosłych oraz brak potwierdzenia doręczenia decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.
2. Sporządzanie wywiadu środowiskowego na niewłaściwym druku w sprawie dotyczącej przyznawania zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
3. Brak wskazania daty wpływu wniosku do Ośrodka złożonego przez Stronę w sprawie dotyczącej potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej oraz dożywiania osób dorosłych.
4. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących zasiłków stałych, dożywiania dzieci, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i dożywiania osób dorosłych.
5. Błędny okres ustalenia prawa do zasiłku stałego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Wszelkie pisma, w tym decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub

przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Wywiady środowiskowe poprzedzające wydanie decyzji przyznającej zasiłek celowy z przeznaczeniem na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego sporządzać na części VII kwestionariusza wywiadu środowiskowego dotyczącej osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego.

Podstawa prawna: § 4 ust. 3 rozporządzenia z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, wnioski składane do organu administracji publicznej przez strony o przyznanie pomocy należy oznaczać datą wpływu.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. Rozstrzygnięcie decyzji formułować w sposób jasny i zrozumiały, tak aby nie powodowało nieдомówień i możliwości różnej interpretacji. Ma ono wyrażać rezultat stosowania normy prawa materialnego do konkretnego przypadku, w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych i materiału dowodowego. Powinno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na Stronę nałożone.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4, pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Prawo do zasiłku stałego przyznawać do dnia ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W sytuacji, gdy decyzja przyznająca świadczenie z pomocy społecznej została wydana w związku z niepełnosprawnością potwierdzoną orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności i okres, na który została przyznana pomoc jest uzależniony terminem ważności tego orzeczenia, okres wskazany w decyzji należy przedłużyć na okres, na jaki zachowuje ważność orzeczenie, wydając z urzędu decyzję zmieniającą termin, do którego przysługuje świadczenie.

Podstawa prawna: art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz art. 15h ust. 1, pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Wleń

2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

